

OPLEIDING & VORMING
PROFESSIELE BIO-LANDBOUW

Infobrochure

Leertraject Bio- en BD-landbouw

in Gent & Leuven

sept 2021 - febr 2024 (23e cyclus)

Voorwoord

Het Landwijzer-leertraject biologische en biodynamische landbouw is sinds 1997 dé professionele, praktijkgerichte, Vlaamse opleiding voor biologische landbouw; enig in z'n soort en benadering. De missie van Landwijzer richt zich op de verdere kwalitatieve groei van biologische en biodynamische landbouw in Vlaanderen. Dit leertraject ondersteunt dan ook de effectieve start van nieuwe biologische landbouwprojecten of de uitbreiding en verderzetting van reeds bestaande projecten door de boeren van de toekomst op te leiden. We meten het succes van dit leertraject af aan de concrete bijdrage van onze afgestudeerde cursisten aan de maatschappelijke transitie naar duurzame landbouw en voeding in Vlaanderen.

Als erkend algemeen vormingscentrum in de landbouw met specialiteit biolandbouw bieden we met dit leertraject een volwassenen-opleiding die kadert in de naschoolse vorming in de landbouw. Een opleiding die bij het volledig doorlopen van het traject volwaardig toegang verleent tot het beroep, ook voor wie voordien geen andere landbouwopleiding heeft gevolgd. Dit leertraject biedt je de noodzakelijke kennis, ervaring, visie en netwerking die past bij je persoonlijk toekomstproject en voedt zowel je idealisme als realiteitszin om het ook werkelijk te realiseren.

Ons doelpubliek bestaat in belangrijke mate uit 'nieuwe' boeren, die zelf niet van een landbouwbedrijf afkomstig zijn en die, vaak na een andere opleiding of loopbaan, bewust kiezen voor een toekomst in de biolandbouw. Maar evenzeer maken cursisten met een landbouwachtergrond, die onvoldoende kennis en ervaring hebben i.v.m. biolandbouw, gebruik van dit leertraject om de wissel te maken. Ook cursisten die afkomstig zijn van een landbouwbedrijf, kunnen d.m.v. dit leertraject een duurzame omschakeling of overname van het ouderlijk bedrijf voorbereiden en na overleg eventueel in het 2^e of 3^e jaar instromen.

Landwijzer focust zich niet enkel op het organiseren van een opleiding. Door actief bij te dragen aan de opstart en ontwikkeling van nieuwe initiatieven en kennisnetwerken in de Vlaamse biosector dragen we ertoe bij dat onze afgestudeerde cursisten ook na hun leertraject verdere ondersteuning vinden en levenslang kunnen blijven participeren aan kennisopbouw en kennisuitwisseling. Zo waren we actief betrokken bij de opstart van de sectororganisatie Bioforum (1998), het tot stand komen van het CSA-Netwerk (vanaf 2007), de lancering van de BioBedrijfsnetwerken (vanaf 2009), de oprichting van De Landgenoten (2014) en de opstart van het Netwerk Natuurlijk Imkeren (2017). Zo vormen we een community van boeren die samen vorm geven aan een nieuwe landbouw en elkaar daarin ondersteunen.

In deze brochure vind je alle informatie die je nodig hebt om te kunnen beoordelen of het Leertraject biologische en biodynamische landbouw iets voor jou is. Het volledige leertraject beslaat 2,5 jaar en start jaarlijks in september op 2 locaties in Vlaanderen. Het is modulair opgebouwd en biedt de mogelijkheid tot uitstroom na 1 jaar (basiskennis in de biolandbouw), na 2 jaar (verdiepte vakkennis in de biolandbouw) of na 2,5 jaar (met een afgetoetst eigen bedrijfsplan). Deze brochure is bedoeld als voorbereiding op het bijwonen van een info-avond over het leertraject. Na het volgen van een info-avond kan je een aanmeldings- en inschrijvingstraject starten waarin gewoonlijk een voorstage op een biobedrijf is opgenomen. Zo ontdekken we samen of dit leertraject de springplank is die jij zoekt.

De Landwijzer-medewerkers en lesgevers heten je van harte welkom!

Alle citaten in deze infobrochure zijn afkomstig van huidige en afgestudeerde cursisten.

Inhoud

Voorwoord	2
1. Doelpubliek.....	4
1.1. Profiel.....	4
1.2. Engagement	5
1.3. Extra aandachtspunten.....	5
2. Inhoud leertraject	6
2.1. Theorielessen	6
2.2. Praktijkstages	8
2.3. Reflectie	10
2.4. Eigen werkstukken	11
3. Overzicht leertraject	12
1e jaar: sept – aug.....	12
2e jaar: sept – aug	13
3e jaar: sept – febr	14
3.4. Afstuderen.....	15
4. Praktisch.....	16
4.1. Statuut	16
4.2. Tijdsinvestering.....	16
4.3. Locaties	16
4.4. Inschrijvingsgeld	17
5. Aanmeldings- & inschrijvingsprocedure:	18
informereren, voorstage, inschrijven	18
5.1. Infobrochure	19
5.2. Info-avond	19
5.3. Aanmelden als kandidaat-deelnemer	19
5.4. Voorstage	20
5.5. Evaluatie kandidatuur	20
5.6. Inschrijven	20
6. Wat doen de Landwijzer-afgestudeerden?.....	21
7. Samenvatting	22

“Ik heb enorm veel geleerd in het Landwijzer-Leertraject. Het is de eerste keer in mijn leven dat ik met zoveel enthousiasme en motivatie heb bijgeleerd. Ik heb me twee jaar als een kind in een speelgoedwinkel gevoeld! Ik ben thuisgekomen, écht waar.”

1. Doelpubliek

Dit Leertraject voor de professionele biologische en biodynamische landbouw **bereidt je voor op een toekomstige beroepsactiviteit in de sector van de biologische landbouw en voeding**. Biologisch boeren is een beroep dat je in de praktijk van ervaren leermeesters moet kunnen leren. Aangezien starters in de biosector vaak niet in het landbouwmilieu zijn opgegroeid, bieden we een **sterk praktijkgerichte leerweg** aan.

1.1. Profiel

Dit leertraject biedt een volwaardige basisopleiding voor mensen die hun keuze voor biolandbouw getoetst hebben aan de praktijk en een realistisch toekomstproject willen uitbouwen.

Het leertraject richt zich tot volwassenen, die zich herkennen in volgend profiel:

- Je wil **beroepsmatig** werken in de biologische landbouw en je daarin verder om- of bijscholen. Je hebt je keuze voor dit beroep getoetst aan de **praktijk** door reeds enige tijd mee te werken op een professioneel biobedrijf, minimaal d.m.v. een voorstage (meer info zie 5.4. Voorstage).
- Je wil **leren hoe je gezonde voeding produceert** voor anderen en daarmee een (deel van je) **inkomen kan verwerven**. Je bent niet louter gefocust op zelfvoorziening of je persoonlijke ontwikkeling, maar wil je opgedane kennis en ervaring maatschappelijk vruchtbaar inzetten.
- Je kan en wil zelf **verantwoordelijkheid** dragen voor je leerproces. Een specifieke vooropleiding of voorkennis is daartoe niet vereist. Door middel van het actief vormgeven van je eigen leertraject, zorg je ervoor dat je, binnen de diversiteit in de groep, die diepgang en richting aan je leertraject geeft, die jij nodig hebt voor je toekomstproject. Je maakt van bij de aanvang van het leertraject een bewuste keuze voor het traject dat je wil doorlopen (1 jaar, 2 jaar of 2,5 jaar). Je kan die keuze nadien nog bijstellen op basis van je opgedane ervaring.
- Je bent in **goede gezondheid**, zowel fysiek als psychisch, je bent praktisch ingesteld en je staat open voor een **diverse groep** medecursisten.
- Je hebt eventueel al (deels) een gangbare landbouwopleiding gevolgd of al praktijkervaring in de landbouw opgedaan, maar je mist de nodige praktische en algemene kennis over de biologische aanpak.
- Je bent boerenzoon of –dochter en je wil goed voorbereid en met een onderbouwd plan het ouderlijk bedrijf omschakelen en/of verderzetten.

“Deze opleiding omvat niet enkel theorie en stage, je verandert ook als mens. Het is ook de sfeer, de manier waarop. Iedereen haalt het beste uit jou, geeft zo opbouwend mogelijke feedback. Ik heb nu een realistisch beeld van wat haalbaar is en wat niet in de landbouw. Ik ben ook rustiger geworden, ik neem meer waar en ik heb leren genieten van het wonderbaarlijke: hoe alles groeit en bloeit.”

1.2. Engagement

Hoewel dit een deeltijds leertraject is in dagonderwijs valt de noodzakelijke tijdsinvestering niet te onderschatten: wekelijks min 3 volle dagen gedurende 2,5 jaar. De lesdagen vallen enkel in schoolweken, de stages zijn doorlopend.

Het leertraject vraagt een **sterk engagement** en een **belangrijke tijdsinvestering** gedurende 1 tot 2,5 jaar. De nodige beschikbare tijd is gemiddeld **wekelijks minimum 3 volle dagen** (1 lesdag + 2 stagedagen). Ook de verdere verwerking en verdieping van de opgedane kennis en ervaring, vragen tijd.

De aangevane engagementen in de opleiding en op de stageplaats, zijn niet vrijblijvend. De deelnemers worden op alle lesdagen verwacht en verbinden zich via een stageovereenkomst met het stagebedrijf tot het realiseren van het onderling afgesproken aantal stagedagen.

1.3. Extra aandachtspunten

- Voor kandidaten **tussen 18 en 21 jaar** toetsen we via een gerichte voorstage af of zij over de nodige zelfstandigheid en verantwoordelijkheidszin beschikken om hun eigen leertraject vorm te geven.
- De ervaring leert ons dat **kandidaten vanaf 45 à 50 jaar** best grondig stil staan bij de vraag of en hoe dit leertraject daadwerkelijk tot een carrière-switch of nieuwe beroepsactiviteit zal leiden.
- Uit ervaring weten we ook dat **jonge (en zeker alleenstaande) ouders met jonge (schoolgaande) kinderen**, zéér concreet hun weekplanning in kaart dienen te brengen vooraleer deelname aan het leertraject te overwegen. Het zal immers gedurende 2,5 jaar nodig zijn om regelmatig 2 volle dagen per week stage te lopen. Dat is slechts mogelijk wanneer je structureel beroep kan doen op ondersteuning uit je directe omgeving voor kinderopvang.

“Ik ben aan deze opleiding begonnen, zonder dat ik al een volledig afgelijnd plan had. Ik had het beeld dat ik na de opleiding een volwaardige bioboerin zou zijn. Nu zie ik dat dit een lang proces zal zijn, ook nog de jaren nadien, dat je elke dag bijleert en alert moet zijn. Ik ben blij dat ik dat nu inzie. Toen ik de afstudeerwerken van mijn voorgangers zag, dacht ik: 'Amaj, die staan echt ver!' Velen onder hen hebben een concreet project. Dat geeft me vertrouwen dat het ook bij mij zal lukken.”

2. Inhoud leertraject

Het **gemengd biologisch bedrijf** vormt het uitgangspunt voor dit leertraject. Doorheen de lesdagen komen alle bedrijfstakken aan bod. Er zijn dus geen specialisatierichtingen voorzien. In het 2^e jaar is wel een beperkte keuzemogelijkheid voorzien. De gemengde insteek maakt het mogelijk om de samenhang tussen de diverse bedrijfstakken in beeld te krijgen. In de stages kies je vrij voor de bedrijfstak(ken) waarin je in de toekomst wil werken.

Niet alleen de teelttechnische aspecten komen aan bod, maar ook bedrijfsbeheer, landbouw-bedrijfseconomie, visie-ontwikkeling, samenwerking, marketing en communicatie. Dat wordt doorheen de modules in het 1^e, 2^e en 3^e jaar steeds verder opgebouwd in de richting van zelfstandig ondernemerschap. Zo ontwikkel je als cursist een **brede kennis en ervaring**, op maat van je toekomstperspectief; in een omkaderende functie (1^e jaar), als medewerker (2^e jaar) of als toekomstig bedrijfsleider (3e jaar). Door de onderlinge verbinding in het curriculum tussen de theorielessen, de praktijkstages en de reflectiemomenten ontstaat een groeitraject waarin je evenwichtig en in samenhang leert met **hoofd, hart en handen**.

“Ik vind het heel goed dat alle verschillende takken van de landbouw in één opleiding aan bod komen. Want uiteindelijk is alles met elkaar verbonden. Bij Landwijzer leer je om echt te denken aan en rekening te houden met de andere landbouw takken. En het biedt de kans om echt uit te zoeken wat bij je past. Na een stage in de groenteteelt, wist ik: ‘Chapeau voor iedereen die professioneel groenten teelt, maar het ligt mij niet. Ik wil echt iets met geiten doen!’. En dat doe ik nu.”

2.1. Theorielessen

In de lessen verwerf je een **brede technische basiskennis** van de voornaamste agrarische sectoren: biologische tuinbouw, akkerbouw, veehouderij en fruitteelt; en dit vanuit een **globaal-ecologische visie** op landbouw en voeding. Ook de biodynamische benadering komt aan bod. In de lessen **bedrijfsbeheer** leer je alle wettelijke aspecten van de landbouw kennen en raak je vertrouwd met rendabiliteit en bedrijfseconomie op een biologisch bedrijf.

In totaal zijn er ongeveer 100 lesdagen en bedrijfsbezoeken, verspreid over 2,5 jaar.

De lesinhouden beslaan 3 vakgebieden: biologische teelttechniek, bedrijfsbeheer en maatschappelijke thema's. Ze gaan meestal door op de vaste leslocatie in Gent of Leuven (*). Daarnaast maken ook lesdagen op biobedrijven en bedrijfsbezoeken deel uit van het lesprogramma. (*) vanaf sept 2021

- BIOLOGISCHE TEELTTECHNIEK:

In deze lessen krijg je een brede basis van **alle teelttechnische aspecten in de biologische landbouw** op het vlak van: bodem en bemesting, plantaardige productie (groenteteelt, akkerbouw, fruitteelt), dierlijke productie (koeien, geiten, schapen, varkens, kippen, ...), mechanisatie, veredeling, gemengde bedrijfsvoering, agro-ecologie, kwaliteitszorg, ... De **teelttechnische vakken** beslaan in totaal ongeveer **50 %** van de lesdagen.

“De kracht van Landwijzer vind ik de insteek. Het eerste half jaar heb ik écht geleerd wat ‘biologisch’ betekent. Daar waar andere boeren vaak meer fysicus of chemicus zijn, gaan wij heel diep in op de biologie. Het gaat allemaal om het leven, over de complexiteit van het bodemleven, de wisselwerking tussen bodem en planten enzovoort. En hoe wij als boeren hiermee kunnen samenwerken. We worden daar heel bescheiden door!”

- BEDRIJFSBEHEER:

Een door de Vlaamse Overheid (Departement Landbouw - Administratie Ondernemen en Ontwikkelen) erkende 'Starterscursus' (A-cursus + B-cursus + Stage) is verweven in het leertraject. **Regelgeving, bedrijfseconomie en bedrijfsmanagement** in de landbouw komen in deze onderdelen aan bod. De lessen **bedrijfsbeheer** beslaan ongeveer **30 %** van de lesdagen en worden in het 3^e half jaar toegespitst op de uitwerking van je eigen bedrijfsplan.

- MENS EN SAMENLEVING:

Biologische en biodynamische landbouw zijn gebaseerd op **visies die verder reiken dan enkel de landbouw**. Doorheen het leertraject maak je kennis met: historiek van de biologische en BD-landbouwbeweging, basisprincipes en uitgangspunten, grondhoudingen, basiskennis biodynamische landbouw, marketing en afzetstrategieën, nieuwe eigendoms- en samenwerkingsvormen, community-building, Community Shared Agriculture, agro-ecologie, ... De vakinhouden rond **mens en samenleving** beslaan ongeveer **20 %** van de lesdagen.

Een deel van de lesdagen gaan door in de vorm van bedrijfsbezoeken (tussen maart en november). De andere lesdagen gaan door op de vaste leslocaties. Uitzonderlijk kan een les online doorgaan als dat door de overheid wordt opgelegd (bijv door beperkende corona-maatregelen).

Lesgevers

"Het enthousiasme en de gedrevenheid waarmee de docenten kunnen lesgeven over de landbouw, heb ik enorm geapprecieerd! Dit heeft me gestimuleerd om er nog meer in te geloven dat kiezen voor biodynamische landbouw belangrijk is en mee de basis vormt voor een leefbare maatschappij."

Voor de invulling van de lessen werken we samen met de **best geïnformeerde lesgevers uit de sector**. Lesgevers **die zelf in de praktijk staan**, of er nauw mee verbonden zijn, geven de hoofdvakken (teelttechnieken en bedrijfseconomie). De lessen bedrijfsbeheer worden deels gegeven door diverse gastdocenten van gespecialiseerde organisaties of diensten, die op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen op het vlak van de regelgeving in de (bio)landbouw.

De hoofddocenten komen meerdere keren per jaar samen onder begeleiding van de leertrajectbegeleiders. Ze werken samen aan de verdere ontwikkeling van het leertraject en een vernieuwende didactiek. Zo blijft het leertraject dynamisch meebewegen met de vragen, de noden en de feedback van cursisten en praktijkopleiders.

“De Landwijzer-opleiding motiveert echt om verder te gaan in de landbouw. De motivatie komt vooral van de hoofddocenten, die zelf gepassioneerd zijn in hun vak en alles grondig uitleggen.”

“Elke lesgever heeft zijn eigen stijl. Dat de meeste onder hen zoveel praktijkervaring hebben en zelf boer(in) zijn, vind ik heel waardevol. Ze weten waarover ze spreken, ze hebben het zelf meegemaakt. Ik vind het niveau van de lessen soms hoog, maar de lesgevers spelen goed in op onze vragen. Ook de lessen over veeteelt, waar ik minder interesse in had, boeiden me echt. Wat ik leer in de lessen, kan ik toepassen in mijn stage en omgekeerd. Het versterkt elkaar.”

2.2.Praktijkstages

Door **langlopende stages** leer je de actuele praktijk van de biologische land- en tuinbouw grondig kennen bij ervaren biologische boeren. Zo sta je midden in de **realiteit** van de biolandbouw. Je kan je stage naar eigen mogelijkheden intensiever of extensiever maken, maar ze loopt wel **het hele jaar**, doorheen alle seizoenen.

Het **leren in de beroepspraktijk**, naast en met een ervaren boer(in) als ervaringsdeskundige en leermeester, is één van de belangrijkste pijlers van dit leertraject. We sluiten hiermee aan bij de lange traditie van het aanleren van een ambachtelijk beroep op de werkvloer (gilden, gezellen, leercontracten) als basis voor écht vakmanschap.

De meeste stages verlopen onbezoldigd met onkostenvergoeding (verplaatsingen en maaltijden). In sommige gevallen (eerder uitzonderlijk), bv. wanneer een cursist al langer tewerkgesteld is in de landbouw, verloopt een stage (deels) in het kader van een tewerkstelling.

De stages gaan door op gecertificeerde **biologische land- en tuinbouwbedrijven**. We stellen geen lijst van stagebedrijven ter beschikking, maar geven aangepast advies op maat. Een stagebedrijf wordt steeds gekozen **in overleg met de leertrajectbegeleider**.

Aangezien deze leerweg slechts 2,5 jaar duurt, is het van groot belang om bij voorkeur in het 1e jaar **een volledig landbouwseizoen op hetzelfde bedrijf** stage te lopen, zodat je zicht krijgt op het jaarverloop in de

landbouw. Doorheen het leertraject loop je gemiddeld op 3 à 4 bedrijven stage, van korte stages (min 20 dagen) tot een volledig jaar. Ook een korte stage op een gangbaar landbouwbedrijf is mogelijk in het kader van een starters-stages, die onderdeel is van de starters-cursus.

Praktijkopleiders

We werken samen met zo'n 150 **ervaren bioboer(inn)en** in Vlaanderen, die hun inkomen verwerven uit een gecertificeerd biologisch land- of tuinbouwbedrijf. Zij engageren zich om als stageboer(in) langdurig stagiair(e)s op hun bedrijf te begeleiden én zichzelf in hun taak als praktijkopleider te bekwalen.

De praktijkopleiders worden jaarlijks in de winter uitgenodigd om samen te komen onder begeleiding van de leertrajectbegeleiders en onderling ervaringen uit te wisselen, waarbij een leerrijke relatie tussen praktijkopleider en stagiair(e) centraal staat.

“Mijn stageboer grijpt vele kansen om mij te laten leren. Hij laat me waarnemen en oplossingen bedenken, toont het me als hij een ziekte vaststelt en leert me meer over de oorzaken, Hij heeft een immense kennis en wil die ook heel graag delen, daar ben ik erg dankbaar voor. Omdat ik erg geïnteresseerd ben in zaden telen, gaf hij me de opdracht zaad te winnen uit één van zijn eigen soort wortelen. Een hele uitdaging!”

“Boeren hebben zo'n grote kennis, zoveel ervaring uit de praktijk, een zeer complexe praktijk, waar je altijd hindernissen tegenkomt en moet zoeken naar oplossingen. Ik heb daar veel respect voor! Mijn stageboer is de beste leermeester, hij weet zoveel en vertelt graag, op een nederige manier. Hij kent zoveel planten, weet wat ze nodig hebben en hoe je ervoor moet zorgen.”

“... En ik voelde alle energie weer naar boven komen, de energie die ik voelde toen ik zelf bij jullie op de banken zat, het enthousiasme van medecursisten, de drive van docenten, pure landbouw-eco-dyna-bio-energie quoi ... En ik voelde dankbaarheid, diepe blijde dankbaarheid om al wat jullie me meegaven, schonken en nog elke dag schenken. Dat ik daar nu nog uit maglkan putten, het lijkt me een ecosysteem in evenwicht, nou ja, bijna althans.”

2.3.Reflectie

Doorheen het hele leertraject zijn er op diverse manieren **reflectiekansen** en **individuele begeleiding** voorzien, ter ondersteuning van je persoonlijk leerproces en de belangrijke keuzes die je moet maken voor je verdere beroepsontwikkeling.

De weg naar een beroepsleven in de biolandbouw is voor vele cursisten een grote stap die **belangrijke keuzes** met zich meebrengt. Reflectie en individuele coaching zijn hierbij erg nuttig en een vast onderdeel binnen het leertraject.

Een vaste **leertrajectbegeleider** per leslocatie (Gent& Leuven) volgt je doorheen het **volledige leertraject**. Hij / zij is vaak aanwezig op de lesdagen en is steeds aanspreekbaar voor vragen. Op elke lesdag is er ook per groep een forum-moment waarin praktische en organisatorische zaken worden besproken of ervaringen onder de cursisten worden uitgewisseld.

Door middel van een stagedagboek en ondersteunende opdrachten, die je op je stagebedrijf uitvoert, zetten we je aan om te reflecteren over jezelf, je stage-ervaringen, je individuele leerdoelen, en je toekomstplannen.

Tijdens diverse **intervisiemomenten** in kleine groep, begeleid door je leertrajectbegeleider, wissel je samen met medecursisten je stage-ervaringen uit (1^e jaar), verdiep je je eigen toekomstvisie (2^e jaar), of wissel je uit over de uitdagingen die je ervaart als starter (3^e jaar).

Je kan ook rekenen op individuele begeleiding tijdens stagebegeleidingen op je stagebedrijf in het kader van de starters-stages.

“Nu ik de realiteit op mijn stageplek ervaar en vele voorbeelden zie tijdens de bedrijfsbezoeken, begin ik mijn oorspronkelijk toekomstbeeld bij te kleuren, zie ik nieuwe mogelijkheden, en kijk ik ernaar uit om er nog andere te ontdekken.”

Leertrajectbegeleider

Je vaste leertrajectbegeleider (per leslocatie) staat in voor:

- hulp bij de keuze van je **stageplaatsen**,
- ondersteuning bij het vastleggen van je individuele **stageleerdoelen**,
- individuele opvolging bij het verloop van je stages,
- begeleiding van de **intervisiemomenten** in kleine groep,
- ondersteuning bij het maken van de werkstukken in het 2^e en 3^e jaar.

Voor individuele vragen kan je steeds bij je leertrajectbegeleider terecht: telefonisch, via mail en tijdens de lesdagen.

“Heel erg bedankt om mij in dit hele Leertraject op zo'n persoonlijke en intense manier te begeleiden. Het was een deugdgedoende ervaring waarvoor ik het hele Landwijzer-team erg dankbaar ben.”

“Ik voelde me goed omringd en ondersteund. Fijn om directe aanspreekpunten te hebben, en goed dat de leertrajectbegeleiders dicht bij de cursisten staan en de band ook persoonlijk is.”

2.4. Eigen werkstukken

Doorheen dit leertraject individualiseer je je leerweg op vele manieren: door de keuze van je stageplaatsen en je stageleerdoelen, maar ook door de opdrachten die je zelf uitwerkt. In het 1^e jaar verloopt dit vooral d.m.v. het stagedagboek en heel wat waarnemingsopdrachten op je stagebedrijf. In het 2^e jaar werk je een **thematisch verdiepend werkstuk** uit rond een zelf gekozen thema en in het 3^e jaar werk je een **volledig bedrijfsplan** uit voor je eigen toekomstproject. Bij de opmaak van het bedrijfsplan in het 3^e half jaar krijg je **startersbegeleiding** op maat. Zo is in de lente van het 3^e jaar, aansluitend op het leertraject, de eventuele opstart van je eigen bedrijf mogelijk.

De **leerwegopdrachten** vormen een leidraad doorheen het hele leertraject; ze nodigen je uit tot actieve waarneming, reflectie en het vast leggen van je stage-ervaringen.

In het 2e jaar werk je aan een **thematisch werkstuk**, waarin je al één of enkele aspecten verdiept en zo inhoudelijk je verdere toekomst in de landbouw voorbereidt.

Doorheen het laatste half jaar (3e jaar) werk je dan je **eigen bedrijfsplan** uit voor een bestaand, omschakelend of nieuw biologisch bedrijf. Dat kan individueel of in samenwerking met één of meerdere andere cursisten.

Zowel het thematisch verdiepend werkstuk (2e jaar) als het bedrijfsplan (3e jaar) worden **mondeling gepresenteerd voor de mede-cursisten en hoofddocenten**.

Door het langdurig contact met een brede groep van lesgevers, onderzoekers, boeren en omkaderende diensten in de Vlaamse biolandbouw bouw je een eigen **netwerk** uit in functie van je toekomstig project.

Werkstukken van cursisten :

3. Overzicht leertraject

De **modulaire opbouw** van dit leertraject laat je toe om uit te stromen op het kennis- en ervaringsniveau dat voor je persoonlijke professionele toekomst in de biolandbouw relevant is..

1e jaar: sept – aug

In het eerste jaar staan **basiskennis** en **oriëntatie** centraal. Je verwerft inzicht in de grondbeginselen van de biologische benadering van bodemkunde, plantenteelt en veehouderij. Je leert de sector kennen en je ervaart een volledig landbouwseizoen. Tijdens je stage verken je of de bedrijfstak en het bedrijfsconcept van je keuze écht bij je past. Je werkt intensief met opdrachten, je stagedagboek en je persoonlijke leerdoelen. In het onderdeel 'A-cursus' van de geïntegreerde starterscursus krijg je de basis mee van de landbouw-bedrijfseconomie, de wetgeving en de omkadering.

Lesdagen: Ong. 38 lesdagen
Enkel in september: op maandag én dinsdag
Van oktober t/m juni: op maandag
Stagedagen: Min 80 dagen (640u) gespreid tussen oktober en september (gemiddeld 2 dagen per week)
Intervisies: 4 extra halve dagen (buiten de lesdagen) tussen oktober en april
Zomer-reis: 7-daagse (zo – zat) buitenlandse studiereis in juli

Bij **uitstroom na het 1^e jaar** ben je in staat om nadien te werken als **ondersteunend medewerker op een bestaand bedrijf** of in een **omkaderende functie** in of rond de biologische landbouw (bijv.: zorglandbouw, landbouweducatie, promotie, directe vermarkting, hoeverrestaurant, ...).

“Veel lesgevers hier zijn gespecialiseerd in ontdekkend en ervaringsgericht leren. Ze geven een aanzet, en laten je zelf zoeken. Het antwoord zit eigenlijk al in je, en zij weten het eruit te halen. Ik vind het een fantastische manier van lesgeven! Zo kan ik beter focussen, en doordat ik zelf met het antwoord moet komen, vergeet ik het niet meer.”

2e jaar: sept – aug

In het tweede jaar staat het **verdiepen van kennis en ervaring** centraal. Zowel de teelttechnische vakken als de vakken rond visie en maatschappelijke verbinding worden uitgediept. Die verdieping krijgt ook in toenemende mate je eigen **persoonlijke kleur**. In je stage(s) ga je op zoek naar meer specifieke ervaring en krijg je ook stilaan meer verantwoordelijkheid. In de intervisie verken je samen met je medecursisten je professionele toekomst aan de hand van een zelfgemaakte mind-map. En in de loop van het 2^e jaar werk je aan een **thematisch verdiepend werkstuk** rond een zelf gekozen thema; dat stel je d.m.v. een presentatie voor aan je medecursisten.

Lesdagen: Ong. 35 lesdagen
September t/m juni: op maandag

Stagedagen: Min. 80 dagen (640 u) gespreid tussen september en augustus (gemiddeld 2 dagen per week)

Intervisies: 2 tot 3 extra dagen (buiten de lesdagen) tussen november en februari

Werkstuk: Presentatie van je verdiepend werkstuk na de paasvakantie

Bij **uitstroom na het 2^e jaar** heb je een goede **basis** om nadien mee te werken op een biologisch landbouwbedrijf of multifunctioneel landbouwproject als **vaste medewerker of medevenoot met een eigen verantwoordelijkheid in het productieproces**; niet als bedrijfsleider.

“Bij Landwijzer kom je toe met een droom en er is plaats voor die droom. Daarnaast wordt ook realistisch gekeken: hoe kan het aangepakt worden? Het fijne is dat die droom en dat realisme naast elkaar geplaatst worden en zo ook met elkaar verzoend kunnen worden.”

3e jaar: sept – febr

In het 3^e half jaar staat de uitwerking en voorbereiding van je eigen toekomstproject centraal. Je ontwikkelt verder de **kennis en kwaliteiten van een bedrijfsleider**. In de lessen komt het onderdeel 'B-cursus' van de starterscursus aan bod met toegepaste bedrijfseconomie op basis van de concrete projecten van de cursisten. Je maakt stapsgewijs een volledig **bedrijfsplan** en brengt de onderdelen ervan in op de lesdagen waar je samen met je medecursisten feedback krijgt en je plannen bijstuurt en concretiseert. In je stage ga je op zoek naar de laatste ontbrekende schakels in je ervaring of start je al met de feitelijke voorbereiding van je eigen opstart. Via individuele coaching krijg je **startersbegeleiding** op maat. In de lente die volgt op je afstudering kan je deelnemen aan de installatieproef van de Vlaamse overheid en het **installatie-attest in de landbouw** behalen.

Lesdagen: 20 les- en begeleidingsdagen

Van september t/m februari op **donderdag**

Stagedagen: Min 20 dagen (160u) gespreid tussen september en februari

Werkstuk: Presentatie van je bedrijfsplan in de 2^e helft van februari

Afstudering: laatste lesdag eind februari, afstudering & diplomering eind maart

Installatieattest: Na slagen in de officiële installatieproef (schriftelijk en mondeling) in mei/juni van het 3^e jaar

Bij **uitstroom na het 3^e (half) jaar** heb je een sterke basis om nadien **zelf te ondernemen in de professionele biolandbouw**. Je hebt een afgetoetst bedrijfsplan dat je een handvat biedt op teelttechnisch, bedrijfseconomisch, juridisch en communicatief vlak en qua afzetstrategie. Je hebt ook zicht op, eventuele samenwerking en netwerking om de uitdaging aan te gaan.

“Mijn eerste zorg is dat ik het bedrijf van mijn ouders kan overnemen, en rendabel laten verder bestaan, om het dan stap voor stap om te schakelen zoals ik het zie. Daarom zijn de laatste zes maanden van het leertraject, waarin ik een bedrijfsplan en een bedrijfseconomische studie maak, heel belangrijk voor mij. Ik ervaar daarin heel veel steun van mijn medecursisten die eigenlijk hetzelfde traject doormaken en met dezelfde dingen worstelen. En tegelijkertijd worden we begeleid door de docenten die heel degelijk kennis hebben van welke stappen ik nu moet ondernemen om mijn bedrijfseconomisch plan op punt te stellen, en met wie ik ook naast de les eens een babbel kan doen.”

3.4. Afstuderen

Het leertraject biedt sterke differentiatiemogelijkheden d.m.v. het **individueel leertraject** dat elke cursist zelf uitstippelt in de keuze van zijn/haar stageplaatsen, in het werken met de opdrachten (1^e en 2^e jaar), in de keuze van het thematisch werkstuk (2^e jaar) en in de vormgeving van het eigen bedrijfsplan (3^e jaar).

Wie van plan is om zelf te ondernemen in de biolandbouw raden we zeer sterk aan om het volledige leertraject te doorlopen; ook wanneer het de bedoeling is om te ondernemen in de vorm van een samenwerking. Onderschat de nood aan voldoende bedrijfseconomische kennis en ondernemerschap in de landbouw niet!

Bij uitstroom uit het leertraject aan het eind van het 1^e, 2^e of 3^e jaar reikt Landwijzer een **getuigschrift** uit waarop je leertraject vermeld staat; je aanwezigheidspercentage op de lesdagen, de stagebedrijven waar je praktijkervaring hebt opgedaan en je aantal gepresteerde stage-uren. Ook wordt verwezen naar je individuele leerweg. Zo spiegelt het getuigschrift het individueel leerproces van iedere cursist.

Uitstroom na:

- 1 jaar: **Basiskennis, ondersteunende functie in de biolandbouw**
- 2 jaar: **Verdieping en verdere oriëntering, medewerker in de biolandbouw**
- 2,5 jaar: **Ondernemerschap in de biolandbouw**

Het beroep van land- of tuinbouwer is niet gebonden aan een vestigingswet. Het behalen van het **Installatieattest in de landbouw**, (installatieproef na afloop van het 3^e jaar) erkend door de Vlaamse Overheid, geeft wel toegang tot financiële ondersteuning vanuit het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) bij start of overname van een bedrijf (tot 40 jaar) en bij verdere investeringen, o.a. voor biologische bedrijfsvoering. Het Installatieattest biedt je ook bij andere (overheids)diensten een sterkere uitgangspositie, o.a. in functie van gesubsidieerd bedrijfsadvies.

4. Praktisch

4.1. Statuut

- Je kan dit leertraject volgen als **student**, maar je dient er rekening mee te houden dat niet elk kinderbijslagfonds deze opleiding erkent en verder kindergeld zal uitkeren.
- Landwijzer is niet erkend voor de KMO-portefeuille, opleidingscheques, e.d.
- Je kan dit leertraject, in functie van het behoud van een inkomen, combineren met een **beperkte beroepsactiviteit** zoals een (maximaal) halftijdse job, een zelfstandige activiteit, seizoens- of interim-arbeid in de landbouw (wordt niet meegerekend als stage), ...
- Je kan dit leertraject doorlopen met een (gedeeltelijk) vervangingsinkomen in een periode van **tijdskrediet of loopbaanonderbreking** of in een periode van **werkloosheid**, ...
- In bepaalde gevallen kunnen we een bestaande **tewerkstelling** op een biobedrijf erkennen als stage.
- Het leertraject kan in **geen geval** dienst doen als een **therapeutisch proces** en is ook niet geschikt voor mensen die in een **ziekteperiode** of Burn-out verkeren.

Voor elk van bovenstaande gevallen geldt: informeer je goed op voorhand bij ons, bij je werkgever, bij je vakbond en bij de bevoegde (overheids)diensten.

4.2. Tijdsinvestering

Dit is een **deeltijdse dagopleiding** met modulaire opbouw van 1 tot 2,5 jaar met 1 vaste lesdag per week en uitgebreide praktijkstages. Dit leertraject valt mits een actieve inspanning te combineren met maximaal een halftijdse tewerkstelling (19 u/week).

Het leertraject bestaat in totaal ongeveer **100 les- en excursiedagen** gespreid over 2,5 jaar. Deze gaan door **tijdens de schoolweken** (schoolritme in Vlaanderen) van 9u15 tot 17u en dit op maandag of uitzonderlijk dinsdag in het 1^e en 2^e jaar; en op donderdag in het 3^e jaar.

De **stagedagen** vinden plaats op zelf-gekozen stageplaatsen op de andere weekdays (eventueel ook op zaterdag), het hele jaar door, met een gemiddelde van 2 stagedagen per week. Op stagedagen werk je standaard min. 8u per dag.

4.3. Locaties

De **lesdagen** gaan vanaf september 2021 door in **Gent** (De Landpoort) en in **Leuven** (Abdij van Park). Tot juni 2021 gingen de lesdagen door in Gent en Antwerpen. Indien door overmacht (bijv corona-maatregelen) het aantal aanwezigen in de leslokalen wordt beperkt, kunnen de lessen in Leuven nog tijdelijk doorgaan in Antwerpen (Scoutshuis). De leslocaties zijn goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Bij inschrijving geef je je voorkeur op voor één van beide locaties.

Bedrijfsbezoeken of lesdagen op landbouwbedrijven kunnen in **heel Vlaanderen** doorgaan.

Op die dagen wordt afgesproken om 9u45 op de eerste locatie die we bezoeken. De cursisten verplaatsen zich op die dagen met eigen vervoer en spreken onderling af via **carpooling**.

De stages gaan door bij **ervaren bioboeren in heel Vlaanderen** waarmee we samen werken. Stages in Wallonië of Zuid-Nederland zijn voor een deel van de stagetijd mogelijk, maar NIET voor de stages in het kader van de

starterscursus; die kunnen enkel binnen het Vlaams gewest plaatsvinden (Vlaanderen & Brussel). De keuze van het stagebedrijf gebeurt altijd in overleg met de leertrajectbegeleider.

4.4. Inschrijvingsgeld

Het inschrijvingsgeld voor de 23^e cyclus, die start in sept 2021, bedraagt:

- voor het 1^e jaar: € 1620
- voor het 2^e jaar: € 1245
- voor het 3^e jaar: € 830

en wordt telkens vóór 15 aug voorafgaand aan de start van het nieuwe opleidingsjaar overgeschreven.

Deze bedragen worden tijdens de loop van je leertraject niet geïndexeerd; je weet dus vooraf wat je zal betalen. **Alle opleidingskosten zijn hierbij inbegrepen:** lesgeld, lesteksten, verzekering, begeleiding, evenals verblijfs- en overnachtingskosten bij excursies. **Niet inbegrepen** zijn verplaatsingskosten en maaltijden.

“Landwijzer heeft heel veel deuren geopend voor mij. Ik wist niet veel van de biosector. Nu heb ik heel wat contacten met pioniers én beginnende boeren. Dat is de verdienste van Landwijzer. Het is een soort brandpunt van wijsheid en jonge mensen in de biologische landbouw en je voelt je daarin gedragen.”

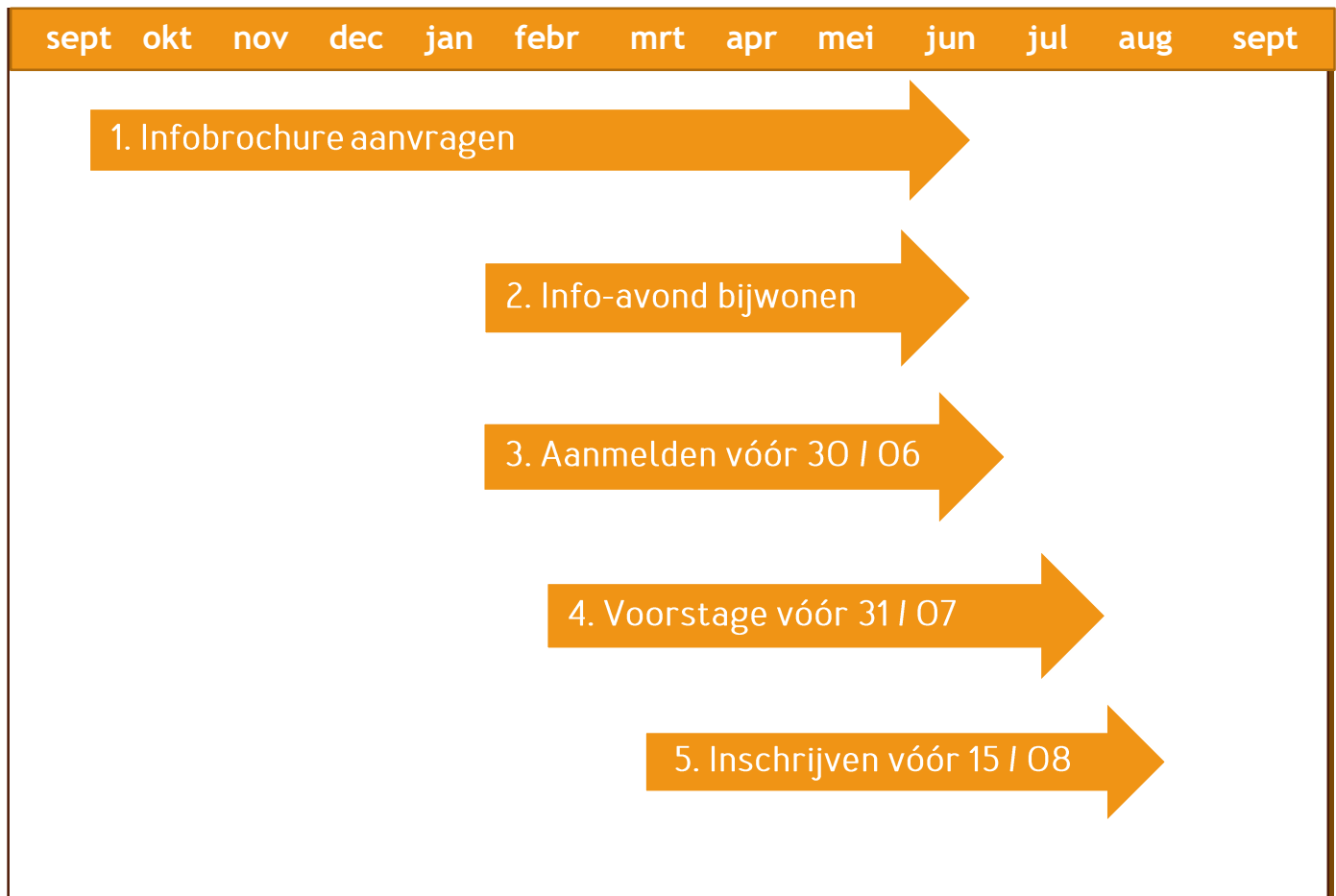
“Ik heb gekozen voor een opleiding in de biolandbouw, omdat ik geloof dat dit momenteel de enige financieel leefbare vorm van landbouw is en omdat ik een landbouwbedrijf wil runnen met respect voor het geheel, waarbij alles de tijd krijgt die het nodig heeft: bodem, plant, dier en mens.”

5. Aanmeldings- & inschrijvingsprocedure: informereren, voorstage, inschrijven

Ben je geïnteresseerd in het leertraject?

Je verder informeren, voorbereiden en inschrijven, gebeurt in volgende stappen:

Het leertraject start in de 2e week van september.

In het 1e jaar zijn er in september lesdagen op maandag én dinsdag.

- Je informeren start met het aanvragen en lezen van deze **infobrochure**.
- Nadien kan je je opgeven voor een **info-avond**
Het volgen van de info-avond is een voorwaarde voor verdere aanmelding.
- Heb je een **specifieke vraag** waarop je graag antwoord hebt voordat je een info-avond bijwoont?
Stel je vraag aan een leertrajectbegeleider: geert.iserbyt@landwijzer.be

“Mijn droom was nogal idealistisch, maar tijdens vele gesprekken en mijn Landwijzer- voorstage verloor hij niet aan kracht, integendeel. Dit wou ik doen! Ik nam loopbaanonderbreking en zo kon ik in september de Landwijzer-opleiding starten.”

5.1. Infobrochure

Werken in en rond de biolandbouw is een zinvol en vervullend beroep, maar vraagt veel realiteitszin, doorzetting, werklust, zakelijk en praktisch inzicht, ... Bovendien valt de stap naar de landbouw niet te onderschatten voor wie er niet in opgroeide. Daarom hechten we er veel belang aan dat je als kandidaat-cursist vooraf **goed geïnformeerd** bent over inhoud en verloop van deze opleiding. Door deze infobrochure **aandachtig** door te nemen, krijg je een goed zicht op alle aspecten van het leertraject.

5.2. Info-avond

Nadat je de infobrochure hebt doorgenomen, kan je je opgeven voor een info-avond. In de periode **januari t.e.m. juni** organiseren we verschillende info-avonden in **Gent** en in **Antwerpen**. De info-avonden voor de start in sept 2021 in Leuven gaan tijdelijk nog door in Antwerpen. Tijdens zo'n info-avond stellen we het leertraject concreet voor, maak je kennis met de leertrajectbegeleider & andere kandidaten en is er ruimte voor individuele vragen. Kom goed voorbereid naar de info-avond zodat je gerichte vragen kan stellen en al verder vooruit kan kijken ivm je voorstage, je statuut,

Je kan je via <https://www.landwijzer.be/opgave-info-avond-leertraject> online opgeven voor de info-avond van je keuze. In het invulformulier vragen we je **contactgegevens** en stellen we je ook enkele **vragen** over je motivatie, je achtergrond, je huidige situatie en je toekomstperspectief. Dit geeft ons de kans om naast concrete ook gerichte informatie op maat te geven. Deelname aan een info-avond is een **voorwaarde voor verdere aanmelding en inschrijving**.

In de periode mei - juni organiseren we ook **2 open lesdagen**, (regio Gent & regio Leuven) met een voorbeeld-les, getuigenissen en ervaringen van (oud-)cursisten en een rondleiding op één van de stagebedrijven. Zo krijg je een nog concreter beeld van dit leertraject. Het bijwonen van een open lesdag raden we sterk aan. De open lesdag vervangt echter de info-avond niet.

“Met een groep nieuwsgierigen met heel uiteenlopende achtergronden namen we plaats in het geïmproviseerd leslokaal in de tomatentunnel van boer Brecht. De leertrajectbegeleidster lichtte het leertraject toe. Boer Brecht verhaalde het ontstaan van de Boerencompagnie waar hij deel van uit maakt. Met een verse spadesteek luzerne illustreerde de hoofddocent veehouderij zijn verhaal over de samenhang van plantkunde-chemie-geschiedenis. Drie cursisten vertelden hun persoonlijk verhaal; hun dromen, de lessen, het belang van de groep en de stagebedrijven. Het enthousiasme van de deelnemers, de landelijke setting, de boeren met hun drukke voorjaarsagenda, gaven me goesting om er snel aan te beginnen!”

5.3. Aanmelden als kandidaat-deelnemer

Aanmelden als kandidaat-deelnemer kan t.e.m. 30 juni. Latere aanmeldingen komen mogelijk op een wachtlijst terecht.

Na de info-avond ontvang je digitaal een **aanmeldingsformulier** en enkele **invulformulieren** waarin we meer informatie vragen. Door deze documenten ingevuld terug te sturen (per post of digitaal), meld je je aan als

kandidaat-deelnemer voor het leertraject. Aanmelden houdt in dat we mét jou wederzijds onderzoeken of het leertraject past bij je wensen en noden. Hiervoor nemen we **telefonisch contact** met je op.

5.4. Voorstage

Voorstage doen, kan t.e.m. 31 juli.

Als je nog geen werkervaring in de biolandbouw hebt opgedaan, is een tijd meedraaien op een biobedrijf en zo in de praktijk het werken en leven in de biolandbouw ervaren, een goede manier om te checken of dit leertraject en dit beroep je écht liggen.

Daarom vragen we je meestal om een **voorstage** te doen van **min. 10 en max 20 dagen** met een intensiteit van **minimum 2 tot 3 dagen/week**. De organisatie van deze voorstage verloopt kosteloos en wordt gedekt door een stage-overeenkomst en stageverzekering vanuit Landwijzer.

We geven advies rond passende voorstageplaatsen, afhankelijk van je wensen en situatie. Ook andere vormen van praktijkervaring (o.a. seizoensarbeid in de landbouw) kunnen gezien worden als voorstage. Wie al ruime ervaring heeft opgedaan in de (bio)landbouw kan van de voorstage worden vrijgesteld.

5.5. Evaluatie kandidatuur

Na afronding van je voorstage nemen we opnieuw **telefonisch contact** op met jou en met je stageboer(in). Aan de hand van je stage-ervaring en het aanmeldingsgesprek evalueren we je kandidatuur. We onderzoeken in samenspraak of jij als kandidaat over de mogelijkheden én competenties beschikt die nodig zijn om het leertraject tot een goed einde te brengen en daadwerkelijk in het beroep te stappen. Aangezien het leertraject een intensief engagement vraagt, is dit zowel voor jou als kandidaat, als voor Landwijzer belangrijk.

Sommige kandidaten stellen vast dat ze graag het leertraject willen volgen, maar dat de intensiteit ervan op dat moment moeilijk in hun leven in te passen is. Je kan je in dat geval altijd nog later opnieuw aanmelden.

5.6. Inschrijven

Als je de aanmeldingsprocedure met positief gevolg doorlopen hebt, geven we je groen licht om in te schrijven. Hiervoor ontvang je een **inschrijvingsformulier** en de afspraken omtrent het volgen van het leertraject. Je schrijft in voor één van beide leslocaties.

Door het inschrijvingsformulier ingevuld terug te bezorgen én het inschrijvingsgeld voor het 1e jaar over te schrijven, maak je je inschrijving definitief.

Dit doe je **binnen de 20 dagen** na ontvangst van het inschrijvingsformulier met als uiterste **deadline 15 augustus**. Zo zijn we wederzijds zeker van je deelname. Ben je na deze 20 dagen niet ingeschreven dan kom je mogelijk terecht op de wachtlijst.

Reknr Landwijzer: IBAN = BE69 5230 8013 2078 / BIC = TRIOBEBB

Het leertraject gaat van start bij inschrijving van minimum 15 en maximum 20 deelnemers per groep. Er is ruimte voor 2 groepen. We starten de 2e week van september met een 2-daagse op maandag en dinsdag.

6. Wat doen de Landwijzer-afgestudeerden?

Onze **afgestudeerden** dragen in heel Vlaanderen bij aan de uitbreiding, verdieping en vernieuwing van de biologische landbouw. Een groot deel van hen heeft werk gevonden of gecreëerd in de biologische landbouwsector.

Nieuwe boeren, nieuwe landbouw, verspreid over heel Vlaanderen: op de Landwijzerwebsite (www.landwijzer.be/wat-doen-onze-afgestudeerden) vind je de actuele en actieve versie van deze kaart:

Op de Landwijzerwebsite (<https://www.landwijzer.be/inspiratie/nieuwe-boeren>) lees en zie je ook meer ervaringen van onze afgestudeerden met getuigenissen en korte filmpjes.

Ik werkte jarenlang als studiemeester in het middelbaar onderwijs, een toffe job, met fijne collega's. Ik organiseerde er soms projecten rond maatschappelijke thema's waarover de leerlingen wel enthousiast waren. Maar hen echt aanzetten tot gedragsverandering was moeilijk. Ondertussen kwam de droom om biologisch te boeren bovendien. Ik zocht uit of dat een optie was - ik ben ook vader en heb een huis op afbetaling - en stootte op het CSA-principe en op de Landwijzer-opleiding. Mijn droom leek op het eerste zicht nogal romantisch, maar

tijdens mijn voorstage verloor hij niet aan kracht, integendeel. Dit wou ik doen! Ik nam loopbaanonderbreking en ondertussen ben ik gestart. Mijn blik is verruimd en mijn kennis verdiept, ik heb ervaren wat wel en niet bij me past, ik weet wat ik wil en mijn toekomstbeeld krijgt meer en meer vorm. En het mooie is dat mijn oud-leerlingen het erg cool vinden wat ik doe. Door zelf de handen uit de mouwen te steken, schep ik een voorbeeld en kan ik veel meer veranderen.

7. Samenvatting

MODULAIR LEERTRAJECT BIOLOGISCHE & BIODYNAMISCHE LANDBOUW

- Start jaarlijks begin september.
- Lesdagen op maandag (1e & 2e jr) of donderdag (3e jr) in (Vlaamse) schoolweken (9.15 - 17.00 u).
- Leslocaties: Gent of Leuven, beide goed bereikbaar met openbaar vervoer.
- In totaal ong. 100 lesdagen en bedrijfsbezoeken à 6u per dag (= ong. 600 u).
- Max. 20 deelnemers per groep.

- Langlopende stages op ervaren biologische bedrijven.
- Gemiddeld 2 stagedagen per week, doorheen alle seizoenen.
- Min 180 stagedagen (80+80+20) verspreid over 2,5 jaar à 8u dag (= min 1440 u).

- Mogelijkheid tot behalen van Landwijzer-getuigschrift en Installatie-attest (Vlaamse Overheid).

- Aanmelden vóór 30 juni, na bijwonen info-avond!
- Voorstage tussen aanmelding en 31 juli.
- Inschrijven binnen 20 dagen na ontvangst inschrijvingsformulier en vóór 15 augustus
- Start 2^e maandag & dinsdag van september.

Aanmelding en inschrijving:

Lies Couckuyt - inschrijvingen@landwijzer.be

Leertrajectbegeleider:

Geert Iserbyt geert.iserbyt@landwijzer.be

(voor specifieke vragen die je eventueel wil stellen vóórdat je naar een info-avond komt)

Landwijzer vzw - Kasteellaan 435 9000 Gent - Tel: 09 391 45 57 - www.landwijzer.be

Mens worden aan de landbouw, de landbouw vermensenlijken.